

TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİNE İLİŞKİN TOPLUMU BİLİNÇLENDİRMEDE SAĞLIK PROFESYONELLERİNİN ROLÜ

10. BÖLÜM

Yıldı Arzu ABA¹

“Farkındalık yaratma, fikir alışverişini kolaylaştırmaya, karşılıklı anlayışı geliştirmeye ve toplumsal değişim için gerekli yetkinlikleri ve becerileri geliştirmeye yardımcı olan bir süreçtir.”

Giriş

Yaşamın her alanını birlikte paylaşan, toplumsal yapı içinde önemli rollere sahip olan kadın ve erkek, hemen her toplumda görülebilen cinsiyetler arası asimetrik bir yapı içerisinde, haklar ve olanakların kullanımında eşitsiz bir konuma sahiptirler. Kadınların toplum içinde yaşadıkları cinsiyete dayalı ayrımcılıklar, eğitim, sağlık gibi temel insan haklarına erişimlerdeki güçlükler, yoksulluklar, çalışma yaşamına ilişkin güçlükler gibi ayrımcılıklar tüm dünyada kadınlar aleyhine varlığını sürdürmeye devam etmektedir.

Son yıllarda yapılan çalışmalar, kadın ve erkeğin yaşamın her alanında eşit olarak hak ve özgürlüklerden yararlanması gerektiği görüşünü benimseyerek yola çıkmış, toplumsal cinsiyete dayalı her türlü ayrımcılığın önlenmesi ve hizmet sunumunda, hizmete eşit erişimde hakkaniyet ilkelerinin gözetilmesi konuları üzerinde yoğunlaşmaktadır.

Bu doğrultuda sağlık profesyonellerine toplumsal cinsiyet eşitliği farkındalığını arttırmak amacıyla, bireysel ve toplumsal düzeyde eğitimler verme, danışmanlık yapma, sektörler arası işbirliği yapma gibi görevler ve sorumluluklar düşmektedir.

¹ Doç. Dr. Yıldı Arzu ABA, Bandırma Onyedü Eylül Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, yildaarzum@hotmail.com

KAYNAKLAR

1. European Institute for Gender Equality, Economic benefits of gender equality in the EU, (2017). Available at: <https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/policy-areas/economic-and-financial-affairs/economic-benefits-gender-equality>
2. The European Institute for Gender Equality (EIGE) (2019). Gender awareness raising. Available at: <https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/methods-tools/gender-awareness-raising>. Doi:10.2839/36153
3. White Ribbon Campaign website. (2020). Available at: <https://www.whiteribbon.ca>
4. European Institute for Gender Equality, Poverty, gender and intersecting inequalities in the EU — Review of the implementation of area A: women and poverty of the Beijing Platform for Action, Publications Office of the European Union, Luxembourg, (2016). Available at: <https://eige.europa.eu/rdc/eige-publications/poverty-gender-and-intersecting-inequalities-in-the-eu>
5. Menegatti, M., Rubini, M. (2017). 'Gender bias and sexism in language', Oxford Research Encyclopedia of Communication. Available at: <https://oxfordre.com/communication/view/10.1093/acrefore/9780190228613.001.0001/acrefore-9780190228613-e-470?print=pdf>
6. Ostlin, P., Eckermann, E., Mishra, US., Nkowane, M., Wallstam, E. (2006). Gender and health promotion: A multisectoral policy approach. *Health Promot Int.* 21(1):25-35. Doi: 10.1093/heapro/dal048.
7. Sayers, R. (2006). Principles of awareness-raising for information literacy, a case study, UNESCO, Bangkok. Available at: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000147637>
8. Birleşmiş Milletler (BM). (1993). Kadına Yönelik Şiddetin Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Deklarasyon, New York.
9. İçli, G. (2018). Toplumsal cinsiyet eşitliği politikaları ve küreselleşme. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 30:133-143. Doi: 10.5505/pausbed.2018.91886
10. Eryılmaz, S. (2020). Toplumsal cinsiyet rolü ve kadın sağlığı. *Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi* 2020; Cilt 1, Sayı 1, 5-13.
11. Akın, A., Üner S, Aslan D, Esin Ç, Coşkun A. Türkiye'de Toplumsal Cinsiyet ve Sağlık. KSGM, HÜKSAM ve UNFPA Yayını, Ankara 2004.
12. T.C Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı. (2018). Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü. Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi Ve Eylem Planı 2018-2023. Available at: <https://www.ailevecalisma.gov.tr/media/6315/kad%C4%B1n%C4%B1n-gue%C3%A7lenmesi-strajesi-belgesi-ve-eylem-plan%C4%B1-2018-2023.pdf>
13. Akın, A. (2007). Toplumsal cinsiyet (Gender) ayrımcılığı ve sağlık. *Toplum Hekimliği Bülteni*, 26(2):1-9.
14. Coşkun, A., Özdilek, R. (2012). Toplumsal cinsiyet eşitsizliği: sağlığa yansımaları ve kadın sağlığı hemşiresinin rolü. *Hemşirelikte Eğitim Ve Araştırma Dergisi*, 9 (3): 30-39.
15. Özden, S., Gölbaşı, Z. (2018). Sağlık çalışanlarının toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarının belirlenmesi. *KOU Sag Bil Derg* 2018, 4(3): 95-100. Doi:10.30934/kusbed.420223